

12/4.3 ODPOROVÉ SVAŘOVÁNÍ

Spoj vzniká při průchodu elektrického proudu přes stlačené svařované části a využívá známého jevu, že při průchodu elektrického proudu vodičem vzniká teplo. Vlivem elektrického odporu v místě styku se materiál roztaví a vytvoří se metalurgický spoj. Podle konstrukčního uspořádání elektrod a podle tvaru spoje dělíme odporové svařování na:

- bodové odporové svařování,
- švové odporové svařování,
- výstupkové odporové svařování,
- stykové odporové svařování.

T**Tabulka možností využití odporového svařování:**

Rozsah svařovaných tloušťek	0,4 až 4 mm
Druh svařovaných materiálů	ocel, Al, Ni, Cu a jejich slitiny
Polohy svařování	všechny
Velikost svařovacího proudu	10^3 až 10^5 A
Druh svařovacího proudu	střídavý
Svařovací napětí	0,5 až 10 V
Svařovací čas	0,04 až 2,0 s.
Přítlačná síla	500 až 10 000 N

Parametry a režimy odporového svařování

Základní parametry svařování elektrickým odporem jsou:

- svařovací proud I_s ,
- přítlačná síla P_s ,
- svařovací čas t_s .

Určují se pro konkrétní svařované tloušťky a materiály. Nastavení parametrů ovlivňuje i vzájemná rozteč svarů a vzdálenost od okraje plechu.

T**Tabulka doporučených minimálních roztečí svarů a vzdáleností od okraje plechu:**

Tloušťka svařovaného plechu (mm)	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	4,0	5,0
Minimální rozteč (mm)	11	17	24	30	36	43	48	60
Minimální vzdálenost od okraje (mm)	5	6	7	8	9	10	12	14

Stejné množství tepla dodaného do svaru můžeme získat buď vysokým proudem a krátkým časem, nebo nižším proudem a delším časem. Mluvíme potom o *tvrdém režimu* nebo *měkkém režimu*. Volba druhu

režimu svařování je závislá na svařovaném materiálu, převládá tvrdý režim.

Tabulka rozsahů parametrů měkkého a tvrdého režimu odporového svařování:

T

Druh odporového svařování	Měkký režim odporového svařování		Tvrdý režim odporového svařování	
	Svařovací tlak (MPa)	Svařovací proud (A/mm ²)	Svařovací tlak (MPa)	Svařovací proud (A/mm ²)
bodové	2 až 6	140 až 200	nad 5	nad 200
švové	2,5 až 6	160 až 375	nad 5	nad 375
výstupkové	7,5 až 11	do 120	nad 11	max. 500
stykové	2 až 4	do 20	nad 4	nad 20

Tabulka informačních parametrů pro bodové a švové odporové svařování:

T

Typ materiálu (mm)	Svařovaná tloušťka (mm)	Bodové odporové svařování			Švové odporové svařování		
		Svařovací síla (N)	Svařovací proud (A)	Svařovací čas (period)	Svařovací síla (N)	Svařovací proud (A)	Svařovací čas (period)
Nízko-uhlíkatá ocel	0,5	1 250	6 200	5	2 500	10 600	2
	1,0	2 300	9 500	8	4 000	15 000	3
	2,0	5 000	14 000	14	6 750	19 400	5
	3,0	7 650	18 200	21			
Nerezavějící ocel	0,5	1 500	3 500	3	3 300	8 250	1
	1,0	4 100	7 800	5	5 800	12 800	3
	2,0	8 600	14 000	12	10 000	16 500	4
	3,0	14 000	17 300	16			
Lehké kovy	0,5	2 000	25 000	1	2 600	23 600	1
	1,0	4 000	35 000	2,5	3 800	32 000	2
	2,0	8 000	64 000	4	4 800	42 000	3
	3,0	15 000	98 000	6			

díl 4, Jednotlivé procesy svařování a tepelného dělení

Svařitelnost materiálů při odporovém svařování

Svařování elektrickým odporem je charakteristické prudkým ohřevem na teplotu tavení. To přináší zejména u materiálů s vyšším obsahem uhlíku nebezpečí zakalení.

T

Tabulka svařitelnosti některých kovů při odporovém svařování:

Legenda: svařitelnost výborná ☺ svařitelnost dobrá ✨ svařitelnost dostatečná ○ nedoporučuje se svařovat ■ nesvařitelné ↗	hliník	nerezavějící ocel	mosaz	měď	pozinkovaná ocel	ocel	olovo	Monelův kov	nikl	NiCr	bílý lesklý plech	zinek	fosforový bronz	alpaka
hliník	✨	■	■	■	○	■	■	■	■	■	○	○	○	↗
nerezavějící ocel	■	☺	■	■	✨	☺	↗	○	○	○	✨	↗	■	■
mosaz	■	■	○	■	■	■	■	○	○	○	■	■	○	○
měď	■	■	■	↗	■	■	■	■	■	■	■	■	○	○
pozinkovaná ocel	○	✨	■	■	✨	✨	■	○	○	○	✨	○	■	■
ocel	■	☺	■	■	✨	☺	↗	○	○	○	✨	↗	○	■
olovo	■	↗	↗	■	■	↗	○	■	■	■	↗	○	■	■
monelův kov	■	○	○	■	○	○	■	☺	✨	✨	○	↗	○	✨
nikl	■	○	○	■	○	○	■	✨	☺	✨	○	↗	○	✨
NiCr	■	○	○	■	○	○	■	✨	✨	☺	○	↗	■	✨
bílý lesklý plech	○	✨	■	■	✨	✨	↗	○	○	○	○	○	■	■
zinek	○	↗	■	■	○	↗	○	↗	↗	↗	○	○	■	↗
fosforový bronz	○	■	○	○	■	○	■	○	○	■	■	■	✨	✨
alpaka	■	■	○	○	■	■	■	✨	✨	✨	■	↗	✨	☺

Bodové svařování – automobilový průmysl (výroba karoserií), doprava (při výrobě osobních vagónů), spotřební průmysl (při výrobě chladniček, praček, bruslí apod.), elektrotechnický průmysl, stavebnictví (např. při výrobě lehkých střešních konstrukcí).

Využití odporového svařování v průmyslové praxi

Švové svařování – svařování nádrží, radiátorů, chladičů, při výrobě střech autobusů, stěn vagonů apod.

Výstupkové svařování – svařování výlisků (popelnice, řemenice ze dvou částí, součásti tlumičů apod.), lešení, třmenů telefonních relé atd.

Stykové svařování – v elektrotechnice (svařování měděných vodičů s hliníkovými), ve stavebnictví (výroba výztuží), při výrobě nástrojů apod.

